

DOMINEK DALMA LILLA

A 2015. évi milánói világkiállítás üzenetének és befogadásának kérdései

Absztrakt: A világkiállítás vagy híresebb nevén EXPO a 19. század közepe óta a nagyközönségnek rendezett óriás kiállítások elnevezése. A magyar pavilon 2015.05.01-én nyitotta meg kapuit Milánóban a nemzetköziség és a tradicionalizmus jegyében. A világkiállítás fő témája az egészség, a környezet és a fenntartható fejlődés melynek központi gondolata, hogy a földön mindenki számára tegyük hozzáférhetővé az egészséges, biztonságos és megfelelő élelmiszereket. A fentiek miatt a tradíciót, a kreativitást és az innovációt helyezték a középpontba a szervezők. **Kulcsszavak:** Milánó, világkiállítás, Expo

„*Táplálni a világot, energiát adni az életnek*” – ezzel a mottóval rendezi Olaszország 2015. május 1 és október 31. között a Világkiállítást, amelynek fő témája az egészség, a környezet és a fenntartható fejlődés. A 34. alkalommal megrendezett világkiállítás Milánó észak-nyugati részén kerül el egy teljesen újonnan emelt negyedben, több mint egy millió négyzetméteren, amelyből 130 ezer négyzetmétert fednek le a résztvevő országok pavilonjai. 144 ország vesz részt a világkiállításon. Az expo 2015. május elsejétől október 31-ig látogatható, minden nap 10-től 23 óráig tart nyitva. Jegyek az expo2015.org honlapon illetve Milánóban vagy a különböző országok jegyirodáiban válthatók. Az egy főre és egy napra szóló jegy ára körülbelül 20 euró (6 ezer forint). Napi 160 ezer látogatót várnak, így a szervezők a 34. alkalommal megrendezett világkiállításra az október 31-i zárásig több mint 20 millió látogatót várnak, közöttük 6 millió külföldivel, ezen belül 1 millió kínaival. Csak Milánó és térsége az Expo2015 időszaka alatt 13 milliárd eurós bevétellel számol.

A rendezvényre már az első nap tízezren látogattak el. Megnyitó beszédében Matteo Renzi olasz miniszterelnök úgy fogalmazott, hogy a világkiállítás reményt és fordulatot akar adni a világ válságövezeteinek. A nyitóünnepségen videón bejelentkezett Ferenc pápa is, és azt kérte, hogy a világkiállítás "globalizálja a szolidaritást", kenyeret és méltóságteljes munkát adva a világban éhezõ millióknak. A *Táplálni a világot, energiát adni az életnek* mottójú világkiállítás főszereplői azok legyenek, akik ma is éheznek, akik ma sem tudnak emberhez méltóan táplálkozni – hangsúlyozta Ferenc pápa. Hozzátette, a teremtett világ tiszteletben tartásával azt kell elérni, hogy egyetlenegy ember számára se hiányozzon a mindennapi kenyér.

A 2015. évi milánói világkiállításon történő magyar részvételről szóló 1197/2012. (VI. 18.) Korm. határozat 1. pontja alapján a Külügyminisztérium a Római Magyar Nagykövetség útján 2012. július 24-én szóbeli jegyzékben tájékoztatta a döntésről az olasz külügyminisztériumot, hivatalosan jelezte Magyarország részvételi szándékát a Világkiállításon.

Magyarország a világkiállítás területének központi részén egy 1910 m²-es telket foglalhatott el. Megkezdődtek a 2013. június 13-ai szerződéskötési ceremónia előkészületei, melynek következtében 2013. június 13-án a szerződéskötésen 250 meghívott vett részt, melyen bemutatásra kerültek Magyarország ásványvizei, borai és a nemzeti ételei. Az esten Bogányi Gergely zongoraművész is fellépett.

A rendezvényen Magyarország az Életkert pavilonnal képviselteti magát. Sárkány Sándor, az épület megálmodója különböző archaikus előzményeket és organikus elemeket ötvözött a szokatlan, feltűnő formájú épületen. A sámánok által egykor használt dobokra emlékeztető két oldalsó épületrész körfelületén az életfa stilizált ábrája jelenik meg. A központi rész egy hordóra emlékezteti először a látogatót, amely akár Noé bárkáját is szimbolizálhatja, fedélzetén az élővilág kaleidoszkópját jelképező tetőkerttel. A tetőkerten átnyúló bordák akár egy monumentális csontvázra is utalhatnak, de megjeleníthetik a napfény felé fordulást, a „lényeket” körülölelő és óvó virágszirmok, levelek motívumait. A kertben maga az „élet” található: 33 Magyarországon honos gyümölcsöt, zöldséget és gyógynövényt ismerhet meg az érdeklődő a világkiállítás ideje alatt.

Hazánk minden meghirdetett tárgykörben képes felmutatni valami kiemelkedően egyedit: ásvány-, természetes és gyógyvizeink, kiváló éttermeink, élelmiszereink, szőlőkultúránk és boraink, valamint technikai vívmányaink egyaránt szerepelni fognak a kiállításon.

A magyar megjelenés határozott célja a magyar kultúra, mint szellemi táplálék bemutatása a hat hónap alatt, ezzel is kapcsolódva az Expó fő témájához. Magyarország 2015. május 1-jén, az Expo központi megnyitó ünnepségével egyidőben elindította a magyar pavilon programsorozatát. A pavilon hivatalos megnyitóját azonban 2015. június 5-én tartották. Az ünnepélyes megnyitót azért egy hónappal később tartották, mert a központi nyitás nagy programkavalkádjában elsikkadt volna a világ érdeklődésére számot tartó magyar pavilon üzenete.

A magyar pavilon hivatalos megnyitójának másnapján, 2015. június 6-án a Környezetvédelmi világnaphoz kapcsolódóan nagy sikerű nemzetközi konferencia került megrendezésre a fenntartható fejlődés témakörében a magyar pavilonban. A találkozó „*a világ vezető gondolkodóinak fóruma*”-ként *Gondolkodás az emberekről és a bolygóról – új horizontok egy fenntartható és humánus világért* címmel került megrendezésre. Az egész napos, teltházás konferencián közel 100 fős nemzetközi szakmai közönség vitatta meg az előadók által felvetett kérdéseket. A tizenkét nemzetközi híró előadó között olyan gondolkodók tartottak előadást, mint László Ervin professzor, a Római Klub egykori tagja, a Budapest Klub alapítója; a Nobel-díjas George F. Smooth, a Berkeley Egyetem biofizika professzora; a nemzetközi híró rákkutató Mario Biava professzor; Stefano Zamagni közgazdász professzor, a Bolognai Egyetem tanszékvezetője, a Vatikáni Pápai Akadémia tagja; Michael Charles Tobias nemzetközi híró környezetvédő és természetfilmes; Fiorello Cortiana szenátor, parlamenti képviselő; Lady Fiona Montague az angol királyi család és Masami Saionji a japán császári család tagja.

Az előadók és az előadásokat követő kérdések a fenntartható fejlődés olyan fontos témaköreit érintették, mint az elmaradottság és szegénység leküzdését segítő technológiák, a nemzetközi szolidaritás szerepe a szegénység csökkentésében, a fenntartható fejlődés közgazdaságtana, az erőforrások újratermelődését elősegítő gazdasági fejlődés, a fenntartható fejlődés informatikai, a közegészségügyi és az oktatási vonatkozásai. Heinemann Csilla kúriai bírónő előadást tartott az Európai Bírák Budapesten aláírt nyilatkozatáról, amely a környezeti felelősség erőteljesebb megjelenítését szorgalmazza a bírói gyakorlatban. A konferencia nagy érdeklődés közepette zajlott és jelentős média visszhangja volt mind az olasz, mind a nemzetközi sajtóban.

A magyar pavilon központi üzenetei a hónapok során a következők:

Május – egészséges hagyományok:

Kiállítás keretében megvalósulnak családi gazdaságok és kertgazdaságok bemutatása, biogazdálkodás bemutatása Magyarországon. Koncerteken fellép Ghymes / Bogányi G./ Szakcsi-Lakatos, Hungarian Folkembassy, Kelemen-kvartett hgv. Hagyományos magyar ételek kerülnek kóstoltatásra, illetve a vásáron magyar biotermékek árusítanak.

Június – Magyarország, a vizek országa

Környezetvédelmi Világnaphoz kötődően, június 5-én – a Víz kiállítás került megrendezésre, melynek időtartama alatt ivókút került felállítására. Az ivókút váltakozva szolgáltat híres magyar savanyú- és ásványvizeket. További kiállítások Magyarország híres gyógyfürdőiről; a magyar halakról, a halászat múltjáról; a magyarországi természetes vízi fürdőhelyekről (Balaton, Tisza-tó, Velencei tó, Fertő tó), vízisportokról.

Július – örökség a jövőnek

Kiállítás keretében megvalósulnak a mézes hetek, fűszer- és gyógynövények bemutatása. Koncerteken fellép Ferenczi György és a Rackajam, Budapest hangja: kabaré, sanzon, Romengo, Operett, Szilasi Alex hgv. A magyar méz, magyar házi sörfőzdék, Alakor biosör kerül kóstoltatásra illetve a vásáron méz, magyar kézműves termékek kerülnek bemutatásra illetve Béres-csepp, Varga-csepp, homoktövis, búzacsíra, bodzakoncentrátum, gyógynövények, bio- és natúrkozmetikumok árusítanak.

Augusztus – magyar teljesítmények

A Hunagrikon – magyar feltalálók például Rubik kocka, Bell telefonja vagy Szentgyörgyi Albert szobrának kiállítása várható augusztusban. Koncerteken világzenei, népzenei blokk várható, kóstoltatásra az Uniqum, az Uniqum szilva kerül illetve hungarikumok vásárát tartják.

Szeptember – magyar teljesítmények

Kiállítás keretében a Pentanónia és a Art Market tárlata tekinthető majd meg, míg ebben a hónapban a koncerteken fellép Boros Misi, Kiss Zoltán, Lugosi Dániel, Demeniv Mih. (Virtuózok). Magyar design termékek, illetve magyar népmesék kerülnek árusításra a vásáron díszdobozban. Egyéb rendezvény: Design Terminál együttműködésével divatbemutató kortárs iparművészek ruháiból az újrahasznosítás jegyében.

Október – magyar-olasz kapcsolatok

Az olasz-magyar történelmi kapcsolatokat bemutató kiállítása várható, míg a koncerteken fellép a Muzsikás együttes. A vásáron magyar borokat fognak árusítani.

Kiemelt témák

1.) A víz országa

Magyarország vízi nagyhatalom, ezt igazolja az is, hogy 2013-ban Budapesten rendezték meg a Víz Világkonferenciáját. Vízkultúrája és természetes vízkincse egyedülálló a világon, ásvány-és termálvizekben a világ egyik leggazdagabb országa. Magyarország termál- és gyógyfürdőiben számos betegséget sikerrel kezelnek. A jó minőségű ivóvíz és ásványvízfogyasztás pedig fontos szerepet játszik az egészség megőrzésében.

Budapest gyógyfürdőinek számát tekintve világvezető, összesen húsz működik ma a városban. A gyógyvizeket ásványi anyag tartalmuktól függően számos betegség gyógyítására lehet használni, a légzési zavaroktól kezdve, a cukorbetegségen át, különböző bőrbetegségek kezelésére.

Megvalósult és tervezett programok:

- interaktív kiállítás a magyar vizekről,
- gyógyfürdők-kiállítás,
- Zsolnay-kút magyar ásványvízzel,
- Marsigli-kötet újnyomtatása,
- konferencia a fenntartható fejlődésről,
- Duna-nap kapcsán beszélgetés a magyar pavilonban.

2.) *GMO-mentes élelmiszerek*

Magyarország egyik fő célja a Világkiállításon, hogy hirdesse és népszerűsítse a GMO-mentes élelmiszerek fogyasztását, és felhívja a világ figyelmét arra, hogy tőlünk érdemes, tiszta környezetből, jó minőségű, megbízható termékeket vásárolni. Hazánk álláspontja szerint a GMO-termékek fogyasztása számunkra még ismeretlen kockázatokkal járhatnak. Magyarországon célul tűzték ki, hogy az állatokat is GMO-mentes takarmánnyal etessék. Bár legálisan csak a gyapot, a kukorica, a szója és a repce került be a génkezelt növények köztermesztésébe, Magyarországon ez sem megengedett. A legbiztonságosabb, ha kerüljük a GM-termelő országokból érkező élelmiszerek vásárlását és e helyett hazai termékeket vásárolunk.

Megvalósult és tervezett programok:

- magyar termékek GMO-mentességét plakát hirdeti a pavilon előtt,
- a magyar bisztróban és a shopban GMO-mentes termékek vásárolhatók,
- egészséges magyar élelmiszerek bemutatása,
- GMO-konferencia.

3.) *A kiváló magyar élelmiszerek és kertgazdálkodás*

Magyarország híres a finom gyümölcseiről és a minőségi gabonafélék termesztéséről. Hazánk a szőlő, az alma, a körte, a szilva, a cseresznye, a meggy, az őszibarack és a sárgabarack földje. A gabonából különleges kézműves söröket és kemencében sült kenyeret, a gyümölcsökből fantasztikus borokat és gyümölcspálinkákat készítenek, amelyeket a paviloni vásárban megízlelhet a látogató, olyan ínycsiklogások mellett, mint például a világhírű magyar libamáj vagy méz.

A termények minőségét az ország elhelyezkedése, klímája és a mozaikos kertgazdálkodás garantálja. Magyarország a mérsékelt övben fekszik, éghajlata kiegyensúlyozott, nagy szélsőségektől mentes. Az országra a nagy táblás, iparszerű gazdálkodás helyett egyre inkább a mozaikos kertgazdálkodás jellemző, amelyben mozaikszerűen váltakoznak a különböző növényborítások, az erdőtől kezdve a ligeteken át a vizes területekig. A mozaikos tájszerkezetek kedvezőbb mikroklímával rendelkeznek, ezáltal sokféle élőhelyet biztosítanak, hozzájárulva ezzel a biológiai sokféleség fennmaradásához. A természettel együttműködő gazdálkodás lényege, hogy nem a tájat igazítják a gazdálkodáshoz, hanem a táji adottságokat kihasználva az ember illeszkedik be a természetes folyamatok rendszerébe. Ez a gazdálkodási forma fenntartja, megőrzi és gazdagítja a természet sokféleségét.

Megvalósult és tervezett programok:

- kóstoltatók,
- borbemutatók,
- gyümölcsválogatások bemutatása,
- tematikus napok a bisztróban a magyar gasztronómia sokszínűségének demonstrálására,
- nemzeti parkok és kiemelt tájegységek bemutatása (pl. élelmiszerek),

- kapcsolódó innovációk megismertetése a látogatókkal.

4.) *Bogányi-zongora*

A több mint 18 ezer darab alkotórészből álló zongora megálmodója Bogányi Gergely, Kossuth-díjas zongoraművész volt, alkotói csapatával (Bolega Attila főkonstruktor, Üveges Péter Attila főtervező, Cs. Nagy József zenetechikus) hét évig dolgoztak rajta. Arra törekedtek, hogy időtálló zongorát alkossanak, amellyel tiszta, egyenes, erőteljes hangzást lehet elérni. A hangszer szerkezetébe egy egyedi fejlesztésű kompozit rezonáns, más néven hangzófenék került, amely karbon-kompozitból, az űrtechnológiában is használt összetett anyagból készült, amely a környezet hatásaival szemben sokkal ellenállóbb és magasabb fokú hangátvitelt biztosít, mint a hagyományos fából készült zongorák.

A formatervezésének köszönhetően a zongora egyúttal funkcionális design tárgy, illetve műtárgyként is értékelhető. A finom ívek és hullámok tökéletes harmóniát alkotnak az áramló zenei hangzással. A kiállítás teljes időtartama alatt megtekinthető, melyen alkalmanként neves hazai előadóművészek játszanak. A Bogányi-zongora új hangzásfilozófiájával hidat épít a múlt hagyományai és a jövő között.

A magyar jelenlét a magyar pavilonban számokban 2015.05.01-2015.06.30 között:

- napi 8 ezer látogató, eddig összesen 480 ezer fő tekintette meg a pavilont,
- 30 darab film került vetítésre 2015. május 1-je óta a magyar pavilonban,
- a Zsolnay-kút és a magyar vizek kóstoltatása: 1 hónap alatt 400 ballon vizet fogyasztottak el a pavilonba betérő látogatók,
- megvalósult kiállítások például a Mai Manó fotókiállítása, Orosz István grafikái, Hungarikon-kiállítás, kárpitok, Kávéházak és gyógyfürdők Budapesten,
- konferenciák: 2015. június 5-én nemzetközi konferencia a fenntartható fejlődésről, jún. 29-én beszélgetés a Nemzetközi Duna-nap alkalmából,
- flashmob az Expón: június 29-én nagy érdeklődés mellett a magyar pavilon előtt a Kék Duna keringőre táncolhatott minden érdeklődő,
- a látogatók körében nagy népszerűségnek örvendő néptáncosok és kézművesek folyamatosan jelen vannak a pavilonban és az épület előtti téren.

Videó sugárzások és dokumentumfilmek a TV-ben

- Március 15.: összefoglaló sugárzása – M1 Híradóban (több időpontban, három különböző anyag készült és ment le) és az Aranymetszés c. műsorban
- Május 1.: összefoglaló – M1 Híradóban (több időpontban, április 30-án, május 1-jén és május 2-án is különböző anyagok voltak láthatók),
- Május 1.: összefoglaló – RTL Klub Híradó és az Aranymetszés május 13-i műsorában,
- Május 8-10.: milánói és varese-i anyag sugárzása – M1 Híradóban (2 különböző anyag több időpontban) és az Aranymetszésben hírmorzsaként,
- Május 13.: Aranymetszésben megjelenés,
- Május 28-30.: összefoglalók sugárzásra – M1 Híradó (2 különböző anyag, több időpontban),
- Június 4-6.: hivatalos megnyitóról bejelentkezés- M1,
- Június 21.: Magyarok Milánóban – Duna TV (25 perces dokumentumfilm),
- Június 26-29.: többször sugárzott anyag a DanteXperience előadásáról és a magyar pavilon programjáról – M1 Híradó.

Az eddigi adatok alapján a 2015. évi Milánói Világkiállítás magyar megjelenése sikeresnek mondható!

Képek

1. A hivatalos 2015.évi expo megnyitó (<http://expomilano2015.hu>)

2. Nemzetközi Duna Nap alkalmából keringőzni kezdtek a magyar pavilon előtt (Stefano Margliani fényképe)

3. A magyar pavilon belülről (Stefano Margliani fényképe)

4. A magyar pavilon fogadást szervezett (saját fénykép).

5. A magyar pavilon kívülről

